

**Badania Witelona nad
prostoliniowym
rozchodzeniem się światła**

Witelon, także: Witelo, Vitellio, Vitello, Vitello
Thuringopolonis, Erazm Ciołek (ur. ok.1230 -
zm. między 1280 a 1314)

Syn Turyngów i Polaków

- ▣ Działający w XIII wieku Witelo, jeden z najwybitniejszych uczonych europejskich epoki średniowiecza, zwany także Witelonem, Vitellio, Vitello lub nawet Erazmem Ciołkiem, był pierwszym Polakiem, który zyskał na polu nauki sławę europejską.
- ▣ O znaczeniu jego prac niech świadczy fakt, że były one czytane, cytowane i uzupełniane w następnych wiekach m.in. przez takie sławy jak Mikołaj Kopernik, Leonardo da Vinci, Izaak Newton czy Johannes Kepler.

Definicja światła wg Witelona - *Witelona Perspektywy księga II*

Światłem pierwotnym nazywa się to, które jest przyczyną [światła] wtórnego. Tak np. światło wchodzące przez okno do mieszkania i oświetlające resztę mieszkania, w miejscu na które pada, nazywa się światłem pierwotnym, a w kątach mieszkania nazywa się światłem wtórnym.

A bright sun in a blue sky with a beam of light and clouds. The sun is on the right side, emitting a strong light that creates a lens flare effect. A single, bright beam of light extends from the sun towards the left side of the frame. The sky is a clear, vibrant blue, and there are some wispy white clouds on the left side. The overall scene is bright and clear.

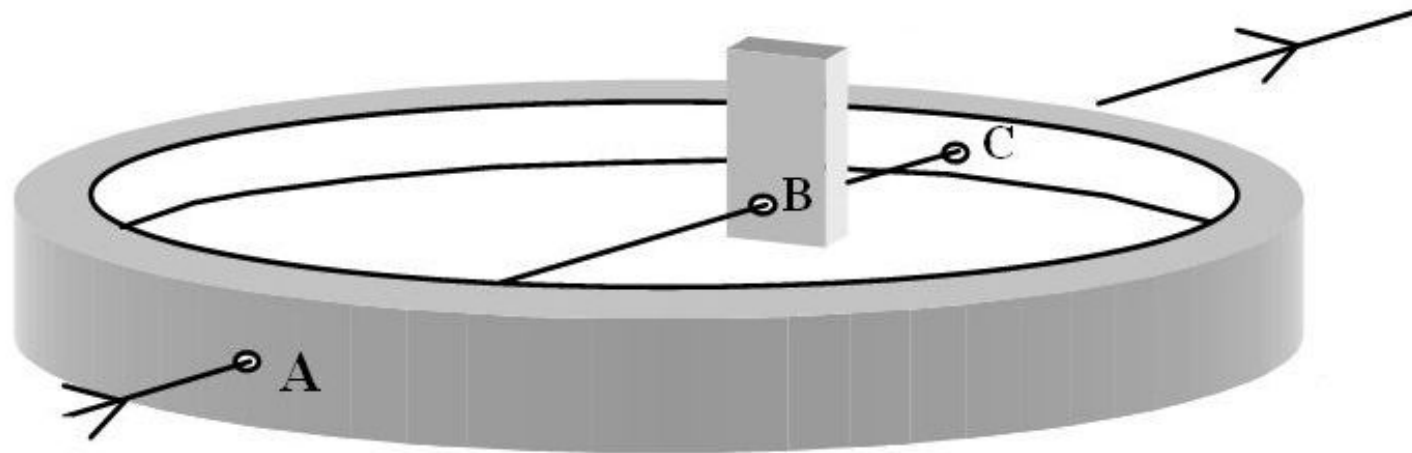
Strumień świetlny jest to zbiór oddzielnych,
niezależnych promieni.

Twierdzenie 1

[Wychodzenie] promieni z dowolnych źródeł światła oraz rozprzestrzenianie się form odbywa się po liniach prostych.

To, co tutaj się twierdzi, można wyjaśnić nie dowodzeniem, ale za pomocą przyrządu.

Układ do pomiaru prostoliniowości rozchodzenia się światła

Główne założenie optyki geometrycznej:

Promienie światła biegną prostoliniowo od swego źródła do momentu w którym napotkają przeszkodę lub nastąpi zmiana ośrodka, w którym się rozchodzą.

Cień

1. W nieobecności światła powstaje cień (Post.3).
2. Z pojawieniem się światła znika cień (Post.4)
3. Cień ciała nieprzezroczystego bardziej oddalonego od ciała świecącego jest mniej intensywny, bliższego bardziej (Tw. 31).
4. Światła i barwy w ciałach przezroczystych nie mieszają się wzajemnie, ale przenikają [je] oddzielnie (Tw.5).
5. Jeżeli średnica kulistego ciała świecącego jest większa od średnicy oświetlanego ciała kulistego, to oświetlona jest więcej niż połowa ciała, a podstawa cienia jest mniejsza od wielkiego koła ciała oświetlanego, [a linie ograniczające cień] przecinają się w jednym punkcie za ciałem (Tw.26-29).